

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat :

Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 1

22 Şubat 2016 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 17.25
BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)
-----0-----

BAŞKAN – Bizim programımız elimizde olmayan sebeplerle sarktı, Öncüpınar'a gidince planlamadığımız başka ara programlar girdi. Ben, öncelikle, gecikmeden dolayı özür diliyorum.

Şimdi, burada olan misafirlerimizi önce beşer, onar dakika kurumlarıyla ilgili dinleyeceğiz. Ben bir çerçeve belirtmek istiyorum size “Ne almak istiyoruz sizden Komisyon olarak?” diye. Kilis'e biz niye geldik? Genelde, Ankara'da da bilinen bir kanaat var. Aile Bütünlüğünü ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu. Komisyon minvalinde bir beklentimiz var sizlerle ilgili. Tabii, bu çerçevesi çok geniş bir Komisyon. Kadın, çocuk, engelli, yaşlı, boşanma olayları, kadına yönelik şiddet, çocuk istismarı, bunların hepsi aslında Komisyonun alt başlıklarının içinde yer alıyor. Buraya gelmemizin, Kilis'te bulunmamızın birinci sebebi, bilinen bir kanaat var özellikle bu bölge için, sadece Kilis özelinde söyleyemiyorum bunu: Suriye'den yoğun nüfusun gelmesi buradaki aile yapısını, Türk aile yapısını, Kilis'teki mevcut aile yapısını etkiledi mi? Oradan gelen kadınlar ikinci eş ya da Türk eşini boşama yoluyla nikahlı eş olarak alınıyor mu? Mutlaka münferit vakalar vardır ama bu ciddi bir yoğunluk oluşturuyor mu? Onun dışında, Suriye'den gelen kadınlar şehirde hukuka yansıyan kadın ve çocuk istismarının konusu oluyor mu? Yani, sabahdan beri yaptığımız gezilerde şunu gördük ama, söyleyeyim: Asayiş sorunu çok olan bir şehir gibi görünmüyor Kilis. O anlamda, çok büyük endişelerimiz yok açıkçası ama genel kanaati alıp rapora dercetmemiz lazım ki sizin bize iyi niyetle belirttikleriniz resmî bir rapora geçmiş olsun, bu önemli. Bu konuda öncelikle sizlerden beşer, onar dakika alalım, sonra Komisyon üyesi arkadaşlarımız ve uzmanlarımızın soruları olursa soru-cevap şeklinde de devam edebiliriz. İlgili kurumları dinlemek isterim.

Buyurun.

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Burada sizleri ağırlamaktan çok büyük mutluluk duyuyoruz, hepiniz hoş geldiniz.

Saygıdeğer protokol üyeleri, sayın milletvekilleri, Sayın Genel Sekreterim; öncelikle sizi saygıyla selamlıyorum.

ÇATOM nedir, ne iş yapar? Kısaca size bilgi sunmaya çalışacağım. ÇATOM, daha çok kırdan göç etmiş hanelerin oluşturduğu gecekondu mahallerinde ve kadınların oldukça dezavantajlı bir konumda oldukları yerlerde kurulan topluma dayalı merkezlerdir. Bu merkezlerde kadınlar bir araya gelerek ortak sorunlarını paylaşmakta, ortak etkinlikler düzenlemekte, gündelik yaşamlarını kolaylaştıran temel bilgiler edinmekte ve gelir elde etmeye yönelik becerilerini geliştirmektedirler. Entegre, katılımcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla uygulanan ÇATOM Projesi'nde 14 ila 50 yaş arasındaki kadınlar hedef guruplarımızdır. Binamızdan görüntüler... Bugün sizi biz binamızda ağırlamayı çok istiyorduk, hazırlıklarımızı da yapmıştık, inşallah bir başkasında diyoruz.

ÇATOM'ların amacı, öncelikle, aile yapısını güçlendirmek, katılımcı yönetim yapısını oluşturmak, kadınların yönetim becerilerini geliştirmek, ÇATOM'ların kurumsal ve örgütsel kapasitesini geliştirerek kadınların karar alma mekanizmasında rollerini arttırmak, ÇATOM'ların gücünü toplumdan alan topluma dayalı merkezler olarak sürdürülebilirliğini sağlamak, hizmet verdiği toplumun örgütlenmesinde rol almaktır.

ÇATOM faaliyetlerimizse, mesleki eğitim kurslarımız... Bunlar genel anlamda hepimizin aşına olduğu biçki dikiş, el sanatları, el nakışları, ev ekonomisi, beslenme, kuaförlük, ev tekstili ve mefruşatı, tel kırma, iğne oyası. Yansıda şu an mesleki eğitim programlarımızdan görüntüler var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 2

Eğitim çalışmalarımızsa bizim çok önemseydiğimiz ve çok sık gerçekleştirdiğimiz kadın sağlığı, kişisel gelişim eğitim, Kur'an öğrenme, okuma yazma kursu, kadın hakları hukuku, ev ekonomisi ve beslenme, değerlerimiz eğitimi, kadın girişimciliği ve desteklenmesi ve okul öncesi eğitim programı olarak sayabiliriz. Yansıda gördüğümüz gibi mahalle çalışmamızdan, köy çalışmamızdan görüntüler var.

Okul öncesi çocuklarımızdan program görüntüsü... Köy okullarındaki yaptığımız çalışmalar...

Bizim ÇATOM olarak kalbimiz dediğimiz esas amacımız ve sıkı sıkı sarıldığımız mahalle ve köy çalışmaları. Bunda amaç ÇATOM'un, ÇATOM'a sağlayamayan dezavantajlı gruplara hane ve alan çalışmalarıyla ev ortamlarında ulaşarak düzenli takip yöntemiyle eğitim ve rehberlik çalışmaları yapmaktır. Bu çalışmaları eğitim almış ve deneyimli ÇATOM personelleri yürütmektedir. Yapılan çalışmalar mutlaka kayıt altına alınmaktadır. Kadınların sosyal kapasitelerinin güçlendirilmesi programın en önemli hedeflerinden biridir. Doğrudan kadınların sosyal kapasitelerini güçlendirmek amacıyla kadınlara özel bir dizi faaliyet hayata geçirilmektedir. Burada mahalle ve köy çalışmamızdan köy kadınlarına aile içi iletişim, kadın sağlığı, genel hijyen konularında bilgilendirme yapılıyor. Şu ana kadar bu çalışmamız kapsamında merkez ilçeye bağlı 20 gecekondulu mahallesinde, 57 köyde, ilçe ve merkeze bağlı köylerde uygulama yaptık.

Bu işlevi yaparken ÇATOM hangi kurumlarla ortak çalışıyor? Kilis Valiliği ve İl Özel İdaresi. Ben burada İl Özel İdaresiyle olan çalışmalarımızı biraz açmak istiyorum çünkü şu an hizmet verdiğimiz her iki bina İl Özel İdaresimize ait. Elektrik, su gideri ve binaların bakım ve onarımı İl Özel İdaresi tarafından karşılanıyor. Yakın bir zamanda GAP İdaresi ve İl Özel İdaresi ortaklığında binamız restore edildi. Yine, İl Özel İdaresiyle bu kırsal alan çalışmamızı yürütüyoruz. Köylere giderken yaşlılarla yapılan çalışmalarda birçok projede ortağız. Kilis Belediyemiz... Yine, aynı, birçok çalışmada belediyemizle de iç içe çalışıyoruz. İlçe kaymakamlıkları ve çalıştığımız alana uygun olarak diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla çalışma içindeyiz. Özellikle Millî Eğitim ve Hem Müdürlüğü iş birliğinde mesleki eğitim programlarımızı yürütmekteyiz. Şu ana kadar 2008 yılı 2015 yılları arasında yaptığımız çalışmalar neticesinde Topluma Dayalı Ana Çocuk Sağlığı Projesi kapsamında 1.500 kadına, Çocuktan Anneye Annedenden Topluma Eğitim Projesi kapsamında 1.200 kadına, gönüllü eğitim faaliyetlerimizle 750 kadına, diğer alan çalışmaları aracılığıyla direkt 1.100 kadına, kadın sağlığı eğitimiyle verdiğimiz çalışmalar neticesinde 525 kadına ulaştık.

Kamuya erişim ve ulaşım... Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına yönlendirdiğimiz ve takip ettiğimiz 2 bin kadın, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne hizmetlerine yönelik yönlendirdiğimiz 250 kadın mevcut ve bizzat KETEM iş birliğiyle 1.700 kadının taramasını yaptırдық. Gıda Bankasına yönlendirdiğimiz ve takibini yaptığımız 200 kadın, ÇATOM'dan aldığı eğitimler neticesinde işi kuran 20 kadın, iş bulmada ÇATOM'dan faydalandıktan sonra 370 kadımıza işe yerleştirilmede yardımcı olunmuştur.

Biz birçok sponsorluklar ve hayır sahiplerinin destekleriyle sosyal destek yardımında da buluyorum. 1.000 ailemize gıda yardımı, 40 başarılı kız çocuğumuza burs hâlâ vermekteyiz. 2 bin aileyse giysi yardımı yaptık.

ÇATOM çalışmalarında koşulsuz desteklerini üzerimizden eksik etmeyen Kilis Valimiz Süleyman Tapsız'a, Belediye Başkanımız Hasan Kara'ya ve özellikle baba olarak gördüğümüz İl Özel İdaresi Genel Sekreterimiz Mustafa Bolat'a ve ortak çalışmalarını yürüttüğümüz bütün kamu kurum ve kuruluşlarına buradan teşekkür etmek istiyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Sorular varsa alabilirim Hocam.

BAŞKAN – Üyelerimizden sorular var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 3

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Aile bizim için çok kutsaldır.

BAŞKAN – Peki, gelen hanımlardan bizim duyduğumuz, Suriyeli kadınların kuma olma noktasında ya da ailelerin parçalanması yönünde şikâyetler alma sıklığınız -tabii resmî bir rakam veremezsiniz ama- nedir?

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Ama şu bir gerçek ki, bu Suriye’den gelen grupla aile yapılarımız etkilendi. Hani, çok sık demeyeceğim ama eşi ölmüş ve eşiyle sıkıntı çeken, bekâr olanlarla evlilikler çok fazla olmaya başladı. Bir de erkekler tehdit yoluyla eşlerine “Sen yerini iyi bil yoksa bana göre kadın çok, bir Suriyeli getiririm.” esprileri ve yaklaşımı çok fazla.

BAŞKAN – Yani, kursiyerlerinizden böyle şikâyet geliyor mu size?

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Böyle olan da var. Hani, üzerine eşi tarafından getirilen bir kişi de olsa var. Etkiliyor ama ben bunun ileride daha çok etkileyeceğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Affedersiniz... Yani, bekârların evlenmesi değil de, esas olan, evli olan ve normal yürüyen bir aileye sırf bu sebeple bir problem oluyor mu? Bizim açımızdan daha çok önemli.

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Şimdi, normal yürüyen bir evlilikte ben zannetmiyorum, daha çok eşi olmuş ve yaşlılar çok fazla evleniyor.

BAŞKAN – Yaşlılar?

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Yaşlılar çok fazla.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama “yaşlılar” derken her iki taraf da mı yaşlı?

ÇATOM TEMSİLCİSİ NİMET TAŞ – Hayır, işte, bu da acı bir şey; Suriyeli bayan genç. Fakat şöyle bir şey oluyor: Suriyeli bayan da altınları aldıktan sonra bırakıp gidebiliyor, böyle yaşanan da çok. Evlilik için verilen altınları alıp gidebiliyor. Mesela bunu yaşamış bir aile var, 3 kadınla bunu yaşadı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Aile Mahkemesi Sosyal Hizmet Uzmanısınız değil mi?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA - Evet.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Benim genele hitap eden bir araştırma yapmıştım ama daha çok özetleyerek gitmeye çalışacağım hızlı olması amacıyla.

Öncelikle, yaptığım alan araştırmalarına baktığım zaman ve genel olarak tanıya baktığım zaman Türkiye’ye göç eden Suriyelilerin entegre olma gibi bir sorunları var. Yani, bu entegre olmadan kasıt, bir işsizlik, düzensiz ve yetersiz gelir gibi sosyal işlevselliği etkileyen unsurlar meydana gelmiş ve bunun sonucunda da birtakım sosyal sorunlar yaşanmasına yol açmıştır. Yukarıda bahsettiğim sosyal sorunların da çocuk istismarı ve kadınların istismar edilmesinde bir risk faktörü olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle, Suriye’deki aile kültürü ve aile hukuku incelendiğinde çok eşliliğin normal ve hukukta izin verilmesi dolayısıyla Türkiye’deki Suriyelilerin ikinci eş olarak veya üçüncü eş olarak Türk tarafına gitmesi Suriyeliler tarafından çok sakıncalı bakılmadığı düşünülmektedir.

Kilis’in genelinde evlenmeye izin dosyaları incelendiği zaman 2014 yılında aile mahkemesinde toplam 447 dava dosyası açılmış, bunların 52 tanesi yani yüzde 11,6’sı evlenmeye izin davası olduğu tespit edilmiştir. 2015 yılındaysa yüzde 11,4’ü toplam dava içindeki davaların evlenmeye izin davası olduğu görülebilmektedir.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bu ne demek?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Yani, evlenmeye izin davası -17 yaşındaki kız çocukların anne ve babası izin verdiği zaman evlenebiliyor, resmî nikah kıyabiliyor- 16 yaşındaki kız çocuklarının evlenmesi için aile mahkemesinden izin alınarak nikah kıyılabilmesi davası.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 4

BAŞKAN – Oranı tekrar alabilir miyiz?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – 2014 yılındaki toplam dava dosyasının içinde yüzde 11,16; 2015 yılındaysa yüzde 11,4. Yani, burada aslında Kilis genelinde de genç yaştaki kişilerle evliliğin, evlilikle ilgili bir kültürün var olduğundan bahsedebiliriz bu orandan yola çıkarak. Bunun da çocuk gelin algısı yönünden olumsuz bir etki yarattığı ortada.

Tabii, Suriyeli genç kızlara veya kadınlara ulaşılabilirlik daha kolay. Çünkü onların sosyal sorunları normal Kilis'teki kadınlara göre daha ağır ve Türk erkeklerini sığınacak bir liman gözüyle de düşünebiliyorlar. Bu yüzden, onların istismarı edilmesi daha kolay olabiliyor.

TÜİK verilerinden yola çıkarak baktığımız zaman, 2011 yılındaki Kilis'teki boşanma sayısı 110, bir önceki yıla göre yüzde 3,7 artmış. 2012 yılındaysa 147. Yani, 2011 yılına göre yüzde 33,6 artmış. Bu çok önemli bir oran. Çünkü bir anda boşanmaların patlaması özellikle de Suriyelilerin Kilis'e ve Türkiye'ye geliş yıllarına denk gelmesi tesadüf olarak düşünülemez. Çünkü 2012 yılından sonra 2013 yılında da tekrar normal bir Türkiye ortalaması seyrinde gitmiş. 2014 yılında yüzde 4,3 olarak -Türkiye ortalaması yüzde 4 civarında- Türkiye ortalamasına yakın ama genele baktığımız zaman yine de çok büyük boşanma olayı vardır.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – 2011 mi, 2012 mi o rakam?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – 2012'de yüzde 33 artmış bir yıl öncekine göre. 2013'te yüzde 6 azalmış fakat bu azalmayı 2012'deki aşırı artmadan dolayı azalma gözüküyor rakamda ama normalde Türkiye ortalamasında Kilis. 2014'te yine yüzde 4'lük bir artış var, Türkiye ortalamasına yakın.

2015'teki dava dosya sayılarına baktığımız zamansa, 2014 yılında 200 olan boşanma dava dosyası 2015 yılında yüzde 25 artarak 250 olmuştur. Bunların tabii bir kısmı sonuçlanmış, bir kısmı sonuçlanmamış da olabilir. Yani, mahkemeye boşanmak için başvuranların sayısı olarak da nitelendirebiliriz. 2014 yılından 2015 yılına yüzde 25 artmış. Bu demek oluyor ki önümüzdeki yılda da Kilis'te boşanma oranları yüksek ihtimalle yüksek çıkacaktır. Çünkü bu senenin başvuruları özellikle davaların çoğu çekişmeli olduğu için kısa sürede sonuçlanmıyor. Yani, sonuçlanması duruşma sayısının fazla olmasından dolayı uzayabiliyor, ertesi yıla yansiyabiliyor rakamlar. Bu boşanma davalarının fazlalığı, boşanma davalarının artması, çocuk evlenmeye izin davalarının oranının yüksek olması gibi verilerden yola çıkarak Kilis'in sosyal yapısının aşırı dinamik bir yapıya sahip olduğundan bahsedebiliriz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ama verdiğiniz oranlar 2011'le aynı düzeye gelmiş. Yani, dolayısıyla, bir artıştan söz edemezsiniz, tekrar yüzde 4'lük orana geri dönmüş.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Yok, yok, artıştan değil sadece 2012 yılındaki patlama. Yani oradaki boşanma sayısındaki artış, dava sayısı değil orası. 2012'deki boşanma sayısı 110'dan 147'ye çıkmış. Yani, şu an için normal, Türkiye ortalamasında. 2014 ve 2015 yılı için Kilis Türkiye ortalamasında düşünülebilir.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Türkiye ortalamasındaki bir boşanma Suriyeliler faktörünün burada etkili ya da direkt etkili olduğunun bir verisi değil, onu anlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Değil, değil, tabii ki.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Yani bunu abartıp... Evet vardır, spesifik örnekler vardır, anlatılan örneklerde de zaten işte yeni evlilik, yaşlı evliliği falan gibi artırabilir ama hem ortalamanın Türkiye geneliyle aynı olması 2012'de bir anda o krizle geliyor oluştan bir artış o normal kriz dönemi için.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 5

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Evet, kriz dönemi. Yani, 2013 ve 2014 rakamlarına baktığımız zaman Kilis'in ortalaması Türkiye ortalamalarda.

Daha sonra, bir de 2014 yılı TÜİK verilerini incelediğimizde Kilis ilinin kaba evlenme hızı binde 10,78'le Türkiye'deki en yüksek il olduğu görülmekte. Yani, evlenme hızımız da yüksek Kilis'te 2014 yılında.

BAŞKAN – Kaç kaba evlenme hızı?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Binde 10,78; Türkiye'de 1'inci il.

BAŞKAN – Ali Bey, duydunuz mu? Kaba evlenme hızında Kilis, Türkiye 1'incisi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evlenme hızı?

BAŞKAN – Kaba evlenme hızı. Sizin o tartıştığınıza açık...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Türkiye ortalaması kaçtı Ali Bey?

BAŞKAN – 7 civarı.

Kaç dediniz siz?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – 10,78.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Türkiye'nin yüzde 50 fazlası, güzel.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – 7'ye 10. Sosyal bilimci olarak...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İyi bir rakam.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Toplumda da hani asparagas haberler de var araştırdığımız zaman, medyaya da yansımış bunlar, az önce hanımefendi de bahsetti, Türk kadınlarının Suriyeli ikinci eşle şaka yoluyla tehdit edilmesi gibi. Özellikle evlilik çağları hakkında yansımış haberler var ve alan araştırmalarında da rastladım ben buna. Özellikle Suriyeli sığınmacı kadınları istismar ederek bunu bir gelir kapısı hâline getirip bir nevi aracılık hizmeti sunarak bunlardan gelir elde eden insanların olduğu da bahsedilmiş.

BAŞKAN – Peki, bununla ilgili suç duyurusu, savcılığa yansıyan bir şey var mı?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Yok.

Efendim, benim aklıma gelmiyor ama çok kısa süremiz olduğu için onlara ulaşma imkânım olmadı.

BAŞKAN – Anladım, tamam.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu suç çünkü.

BAŞKAN – Suç yani, savcılığa intikal etmesi lazım bunun.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Hatta, efendim, alan araştırmalarının birinde araştırmacı sormuş: "Bunu yapmak suç değil mi?" O da demiş ki: "Hani, bunu televizyonlarda zaten yapıyorlar, suç olsa onlar da tutuklanması lazım."

BAŞKAN – Evlenme programlarını söylüyor.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Evet, onu kastetmiş. Yani, aslında çok da haksız değil gibi.

BAŞKAN – Bir de sizin kayıtlarınızda velayet davaları var mı? Urfa'da başka bir sonuç elde ettik velayet davalarıyla ilgili de. Burada velayet davalarının anne ya da babaya verilmesiyle ilgili bir rakam var mı?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Efendim, şu an velayet davalarıyla tam hatırlamıyorum ama ben 2014 yılının dosyalarının hepsini taradım son bir haftadır, 2015 yılının da büyük bir kısmını taradım. Yani 150-200'ye yakın dosyayı taradım. Genelde zaten Kilis ilinde açılan velayet davalarında veya boşanma davalarında fiziki ayrılık oluşmuş, pratikte evlilik bitmiş oluyor. Yani, şöyle anlatayım: Dokuz aydır ayrılır, daha sonra evlilik birliğinin artık oluşamayacağına inanılmış, hâkim bey sulha teşvik etmiş ama kabul etmemişler, ayrılmaya karar vermişler. Yani, neredeyse en düşük ihtimalle üç dört aydır ayrı yaşıyor oluyorlar fiilen ve genelde de çocuklar anne yanında kalıyor oluyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 6

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Aile mahkemesinin esas numarası kaç 2015'te?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Nasıl efendim, anlamadım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Aile mahkemesinin esas numarası kaç, son esas numarası?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Yani 400 küsurlarda, 500'e yakın bir şey olması lazım efendim yanılmıyorsam.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bunun da bir kısmı nafakadır, eşyadır, dolayısıyla boşanma çok daha az o zaman.

BAŞKAN – Verdi rakamı az önce, 2015'te 147.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İyi, çok iyi.

BAŞKAN – Ama 110'dan 147'ye çıkmış, bir yılda 30 dava artmış.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çok normal.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Yani, 2014'ten 2015'e geçerken yüzde 25'lik...

BAŞKAN – Yüzde 25 bir artış gibi görünüyor oransal vurduğunda. Yüzde 25 “Eyvah boşanıyoruz.” oluyor ama tüm Kilis genelinde 147 yani.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Evet.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Nüfus artışı da var.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Aynen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Nüfus artışına oranlarsak...

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Mesela, şimdi, Kilis'i düşünürken aslında biz 2 merkezi düşünmemiz lazım. Hani bir yerli halk var, bir de Suriyeli sığınmacılar var ve bunların etkileşimden ortaya çıkan tabii olumlu şeyler olduğu kadar olumsuz sosyal sorunlar da var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çok, çok iyi.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Normal ona göre.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Normal, çok normal.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Nüfus da 2 katına, hatta 2 katından biraz fazla arttı yani. Çünkü Kilis ili şu anda kendi nüfusundan daha fazla sığınmacı misafir etmekte.

Bir başlık olarak da sonuç ve öneri kısmı hazırlamıştım. Özellikle ben yaptığım araştırmalarda çok gözlem şansım olmadı yeni olduğum için Kilis'te ama kayıt dışı çocukların olması, tek ebeveynli aileler, işte boşanma vakalarının artmaması için özellikle Suriyeli sığınmacılarının entegrasyonun daha sağlıklı ve daha hızlı bir şekilde yapılması doğru olacağı kanaatindeyim.

Özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın başlatmış olduğu Aile ve Sosyal Destek Programı var şu an, yeni hizmete girecek. Bu program amacıyla, işte, her bir aileye sosyal danışmanlar, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar tahsis edilerek onların danışmanlık, savunuculuk, üretici gibi işlevlerle geliştirilmesi ve psikososyal durumlarının düzeltilmesi amaçlanmakta. Bu gibi çalışmalara Suriyeli misafirlerimizin de dâhil edilmesi hem onların yaşam standartlarının düzelmesi hem de daha iyi bir aile algısının oluşması açısından özellikle psikolog, sosyal hizmet uzmanı gibi meslek elemanlarının da alanda birebir gruplarla ve bireylerle etkileşime geçtikleri için daha sağlıklı bir toplumumuzun olacağı inancındayım.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Benim bir sorum var.

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Tabii efendim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 6284 sayılı Kanun'a göre taradığın kaç tane uzaklaştırma kararı verildi Kilis'te?

AİLE MAHKEMESİ SOSYAL HİZMET UZMANI ENES KARAKAYA – Efendim, 6284, adliyelerde “değişik iş” olarak geçiyormuş ve ben bunu bilmiyordum, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 7

sabah öğrendim. Yani “değişik iş”, “değişik iş” denilen 6284’müş ama benim Düzce’de staj yaptığım yer il kabul birimiydi 6284’ün, oradan biraz deneyimim var ama Kilis’te hiç araştırma şansım olmadı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Diğer arkadaşlardan, Jandarmanın bir bilgisi var mı bu konuda?

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY HANDAN TAŞÇI – Kendi bölgemizle ilgili kararlarımız var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, şu anda ailelerde en büyük sorunlardan birisi de evden uzaklaştırma tedbiri.

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY HANDAN TAŞÇI – Şu an takip edilen 1 tane var bizde.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 1 tane, Kilis’te tek?

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY HANDAN TAŞÇI – Evet, şu anda tek.

BAŞKAN – Jandarma bölgesinde.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Emniyet?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ - Emniyet bölgesinde 80 tane Sayın Vekilim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 80 tane?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Doğrudur.

BAŞKAN – 81 oluyor yani toplamda.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Coğrafyanın yüzde kaçına Jandarma bakıyor?

JANDARMA ÇAVUŞ SELÇUK TAŞ - Şimdi, şöyle: Devam eden 1 tane ama 2014 yılında alınan karar sayısı 11, 2015 yılında alınan tedbir karar sayısı 9.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bitti yani. Üçer aylık veya birer aylık, altışar aylık süre bittiği için 1 tane.

JANDARMA ÇAVUŞ SELÇUK TAŞ - Evet. Yani, şu anda nakil olan, 2015 yılından kalan 1 tane.

BAŞKAN – Bu 80 yıllık rakam mı, şu an takipte olan sayı mı?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Takipte olan sayı, öncekileri söylemedim.

BAŞKAN – Peki, sizin aşağı yukarı yıllık ortalamanız, rakamınız ne kadar, biliyor musunuz?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Tam olarak onu bilmiyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bizim açımızdan belki kanundaki şimdi sorunlardan birisi de bu. Sunum yapacaksanız bu konudaki uygulamadan kaynaklı sorunlarınızdan somut öneriler alırsak o bize ufuk açıcı olur.

BAŞKAN – Teşekkürler Enes Bey, sağ olun.

Var mı sorusu arkadaş Enes Bey’e? Yok.

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Bugün, İl Müdürlüğümüzdeki aileyi ve güçlendirmeye yönelik çalışmalarından bahsedeceğiz sizlere.

İlk olarak Kilis’in genel bir tanıtımı var. Kilis, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri arasındaki geçiş kuşağı üzerinde bulunmaktadır. 1995 yılında il statüsüne kavuşan Kilis’ in sınır hattı, güneyden Türkiye-Suriye sınır, batı ve kuzey batıda Gaziantep-İslahiye, kuzey ve kuzeydoğudan Gaziantep merkez ve doğuda Gaziantep-Oğuzeli ilçeleriyle çevrilidir. 2015 yılı verilerine göre nüfusu 130 bin 655’tir. Bu nüfusun 106 bini merkez ilçe ve merkeze bağlı köylerde ikamet etmektedir. 15 Mart 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş sebebiyle Kilis’e yoğun bir göç olmuştur. Alınan son bilgilere göre Kilis Merkezinde yaklaşık 84 bin Suriye vatandaşı yaşamaktadır.

Kilis iline ait genel ailevi istatistiklere baktığımızda, ilk evlenme yaşı son beş yılda erkeklerde 25,3 iken, kadınlarinsa 21,4 olarak belirlenmiştir. Yıllara göre dağılım tablosuna baktığımızda, 2010 yılında bu ortalama 23,3; 2011 yılında 23,5;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 8

2012 yılında 23,6; 2013 yılında 23,5; 2014 yılındaysa 23,3 olarak belirlenmiştir. Yine, aynı verilere baktığımızda Kilis'te evlenme tablosunda 2010 yılında 1.276 kişi evlenmiş, 2011 yılında 1.282 kişi, 2012 yılında 1.280 kişi, 2013 yılında 1.259, 2014 yılındaysa 1.350 kişi evlenmiştir.

Boşanma tablosuna baktığımızda 2010 yılında 106 çift, 2011 yılında 110 çift, 2012 yılında 147, 2013 yılında 138, 2014 yılındaysa 144 çift boşanmıştır. 2010 yılından sonra yine bir artış söz konusudur.

İl Müdürlüğümüze bağlı kuruluşlarımız; Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi, Engelsiz Yaşam Merkezi, Sosyal Hizmet Merkezi, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi, Kadın Konukevi, 3 adet çocuk evi, Öncüpınar Geçici Barınma Merkezi Psikososyal Destek Hizmet Birimi ve Elbeyli Geçici Barınma Merkezi Psikososyal Destek Hizmet Birimleridir.

Sosyal hizmet merkezimizin yürüttüğü aileyi güçlendirmeye yönelik faaliyetler ile evlilik öncesi eğitimlerimiz mevcuttur. Kilis Belediyesiyle yapılan görüşmeler sonucunda Kilis Belediyesine nikah yaptırmak üzere müracaat eden çiftlere evlilik öncesi eğitimi verilmektedir. Bu çalışma başlangıçta her hafta yapılması planlanmış ancak kış mevsimi nedeniyle müracaatların az olması sebebiyle ara verilmiştir. Nisan ayı itibarıyla yeniden her hafta salı günleri olmak üzere eğitimlere devam edilecektir.

Kilis İl Emniyet Müdürlüğünde görev yapan evlenmemiş çevik kuvvet personeline evlilik öncesi eğitim programı uygulanmıştır, 27 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Aile eğitim programlarımıza baktığımızda, Jandarma personeli ve eşlerine "Hayat arkadaşımı nasıl seçerim?", aile içi iletişim ve yaşam becerileri, ailenin korunması, kadına karşı şiddetin önlenmesi adlı seminerler verilmiş, bu programlara toplam 193 kişi katılmıştır.

Mahalle muhtarlarına aile içi iletişim ve yaşam becerileri konulu eğitim programı yapılmış, bu programa da 30 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Gençlik merkezlerine üye olan gençlere ve gençlik merkezi çalışanlarına, aile içi iletişim ve yaşam becerileri konulu eğitim programı düzenlenmiş, bu programa 55 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Kilis Belediyesi Kültür İşleri Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak "Evlilik ve Aile Hayatı" konulu eğitim programı düzenlenmiş, yine 20 kişinin katılımı gerçekleşmiştir. Program Kilis Belediyesinin sosyal tesislerinde gerçekleştirilmekte olup, talep olması hâlinde devam edecektir.

İl müdürlüğümüz ile bağlı kuruluşlarımızda çalışan personellerimize cinsel haklar ve üreme hakları konulu eğitim programı düzenlenmiş ve 50 kişi katılmıştır.

Müdevimi çok olan mahalle kahvehanelerinde aile bütçesi ve kaynak yönetimi konulu aile eğitim programı düzenlenmiş, bu programa da toplamda 30 kişi katılmıştır.

İlköğretim okullarında çocuk ve ergen sağlığı konulu eğitim programı düzenlenerek 60 kişinin katılımı gerçekleşmiştir.

Emniyet Müdürlüğü personellerine davranış problemleri ve başa çıkma yolları konulu eğitim programı düzenlenerek 43 kişi katılmıştır.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Başkanım, önerileri alırsak, bunların hepsi istatistik.

BAŞKAN – Gözde Hanım, bunlar raporda yazılı zaten, öneri kısmınıza gelebilir miyiz, önerilerinizde neler var? Temel sorunlar ve önerileri alalım.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Kişisel görüşlerinizi de almak istiyoruz.

BAŞKAN – Temel sorunlar ve önerilerinizi alalım. Onları zaten yazılı alacağız sizden.

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Şunlardan, şiddet önleme ve izleme merkezimizin yürüttüğü çalışmalardan bahsedeyim: 6284 sayılı Kanun'a istinaden izleme ve rehberlik çalışmaları kapsamında kişilerin durumlarıyla ilgili tedbir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 9

kararları, bunların aşamaları ve sonuçları hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılır. Aynı zamanda, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un kişilere sağlamış olduğu yasal haklar hakkında ayrıntılı bilgi kendilerine aktarılarak can güvenliğiyle ilgili oluşabilecek risk durumunda başvurabilecekleri kurum ve kuruluşlar ile alınabilecek koruyucu, önleyici tedbir kararları hakkında gerekli bilgilendirme yapılmaktadır. Ekonomik yetersizliği olan bireyler ile hukuki rehberliğe ihtiyacı olan bireyler ilgili kuruluşlara yönlendirilir.

ŞÖNİM hizmetlerine başladıktan bu yana ALO 183 ihbar hattına 2 başvuru yapılmış olup gerekli işlemler yapılmaktadır.

Şiddete maruz kalan, tehdit altında bulunan ve farklı şehirde ikamet ettiği bilgisi edinilen kişilerin bulunduğu şehirdeki ilgili kuruluşlarla iletişime geçilmiş, kişinin bulunduğu ilden hizmet alması sağlanmıştır.

Yapmış olduğumuz programlarla ilgili birkaç tane görüntümüz var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Az önce konuştuğumuz konular çerçevesinde sizin gözlem ve önerileriniz nelerdir? Siz ne kadar zamandır Kilis'tesiniz?

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Bir buçuk yıldır.

BAŞKAN – Gözlem ve önerileriniz nelerdir bizim Enes Bey'le konuştuğumuz konularla ilgili?

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Bence de 2011 yılından sonra özellikle bu konuda bir artış gözlenmiş aslında bu yapılan araştırmalara baktığımda. Tabii ki buna direkt etken Suriyeliler diyemeyiz ama bunların da etkisinin olduğunu düşünüyorum ben kendi adıma açıkçası, mutlaka olmuştur.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Çevrenizde bildiğiniz kaç vaka var mesela?

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Yani birebir şu kadar kişi, bu kadar kişi...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sizin bildiğiniz, duyduğunuz değil ama. Benim çevremde falan komşum, filan mahallede...

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Yok, o şekilde yok, net bir sayı olarak söyleyemem ama ben kendi adıma etkisi olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, bu anlamda, aile destek merkezleri açmak mı? Nedir öneriniz, ne yapabiliriz bu konuda?

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Tabii ki açılmalı ve bu konuda gerekli bilgiler verilmelidir, bu konuda gerekli eğitimler verilmelidir. Az önce de bahsedildiği gibi, bekâr olan kişilerin bu konuda tabii ki en doğal hakkı.

BAŞKAN – En doğal hakkı, normal yani toplum etkileşiyor, burada önemli olan...

SOSYOLOG GÖZDE YÜKSELEN – Ama düzenli giden bir evliliği bitirmek ya da bu konuda gözden çıkarılması adına bu konuda eğitim verilmesinden yanayım ben kendi adıma.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Gözde Hanım.

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Özür dilerim, benim bir önerim olacak. Kilisli ve uzun süreden beri alanda çalışan bir kişi olarak.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Ben özellikle aile danışma merkezlerinin oluşturulması ve burada evlilik öncesi eğitimlerin nasıl bir silah ruhsatı alınırken bir dizi eğitimden geçiliyor, birçok şeye başlarken eğitimi geçmeden bu yeterlilik belgesi verilmiyorsa bilgilendirmeye çok inanıyorum, eğitim çok uzun vadeli, sonuçları çok uzundur ama en sağlamıdır. Bir de bu aile danışmanlık merkezlerinde -kadın olsun, erkek olsun- erişebileceği uzmanların bulunması. Gerçekten, Kilis'de ÇATOM'lar gibi, mesela, biz bu alanda uzman olduk gibi ama kesinlikle uzman değiliz, biz de arıyoruz, yönlendiriyoruz. Kadın belli bir güvene eriştikten sonra içini açıyor. Boşanmaların temelinde işsizlik olduğu kadar iletişimsizlik de var, birbirini anlayamama, çözümlerle yaklaşamama da var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 10

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Daha önceki sunumlarda, burada olmadı ama mesela, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünde böyle bir başlık yoktu-boşanma öncesi verilen eğitim, boşanma sırasında verilen danışmanlık eğitimi, öyle bir başlık var aslında. Sizin burada, Kilis'te böyle bir çalışma yapılan aile sayısı var mı elinizde, öyle bir veri var mı?

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Ben de böyle bir veri yok, biz daha çok, kadının bilgilendirilmesi ve bilinçlenmesiyle ilgili...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Boşanma öncesi, sorun başlamadan önce, boşanma esnasında yani bir problem olduğunda, başvuru sırasında veya boşanma sonrası, üç aşama var bu eğitimde.

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Bakın, ben üç yıl önce o kadar ilginç bir olay yaşadım ki ÇATOM'da, 7 bayan, 7'si de boşanmıştı, İŞKUR'la açtığımız ücretli kurslarımız, istihdam garantisiz kurslarımız var ya, biz yardım olsun diye bu bayanları özellikle seçtik, altı ay süreyle ÇATOM'a devam ettiler. Onlara öyle bir terapi yapıldı ki farkında olmadan, ilk geldiklerinde ilaç kullanıyorlardı, hep bunları, 6'sı, 7'si bir arada dinleniyor, sonra zaman içinde grupla kaynaştılar ve ilaçları da bıraktılar, biz onlara yardımcı olduk. Evlilikle ilgili, aile içi iletişimle ilgili eğitimler verdiğimizde bir kadın dedi ki şaka yollu: "Hocam, keşke bunları ben boşanmadan önce söyleseydin ben vicdanen benim de hatalı olduğumu artık kabul ediyorum." İnanın, eğitime inanıyorum, benim de branşım okul öncesi, ana sınıfı öğretmeniyim, eğitim fakültesi mezunuyum, bütün dünyanın etkili iletişimle değişeceğine inanıyorum. Yani bu beceri önemli, kavgaların da temelinde iletişimsizlik var, sorunların da ve boşanmaların da. Eğer boşanma gerçekten gerekliyse olsun diyorum ama kurtarılabilir evlilikler de bu bilgisizlikten yıkılıyor, ortada da çocuklar kalıyor, o daha can acıtıcı oluyor. Arkadaşımız bilgi olarak sundu ama bizim Türk kültürümüzde anaçlık çok önemlidir, çocukları yüzde 90... Şu an ÇATOM'da boşanmış, çocuğuyla gelen anneler var, "Hocam, ben ölürüm de evladımı bırakmam." diyorlar, "Ne yapayım? Bana iş bulun temizliğe gideyim." Bu İŞKUR kursları çok iyi oldu, TYÇP var biliyorsunuz, Toplum Yararına Çalışma Programı, sağ olsun buradaki müdür bey de çok ilgili, Emin Hoca. Bu olmadan önce ben gidiyordum, "Hocam, benim bir listem var -vicdanen- hepsi boşanmış, eşleri ölmüş." diyorum, böyle, pozitif ayrımcılıklarla anneler de çalışıyor. Sağ olsun Mahmut Hocam çok ilgili, çocuk yardımını TYÇP'lilerden eksik etmiyor yani kesmiyor, anne çalışıyor deyip o geçici bir iş gözüyle denetlemede... Kadının güçlendirilmesi değil, aslında çiftlerin güçlendirilmesi lazım diye düşünüyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bu en son söylediğiniz çok önemliydi, Sayın Başkan Ayşe Hanım her zaman bunu söylerdi.

Bir de Urfa'da bir şey duymuştuk, burada onu duymadık gibi değil mi Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, evet, babalara velayet...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yani özellikle, boşanan ailelerin çocukları hep babaya verilir, annede kalmaz.

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Yok, yok, burada öyle değil, burada kadın alıyor.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Çünkü kadının ailesi kabul etmez, ikinci bir evlilikte onları istemez karşı taraf diye. Ama Kilis'te öyle bir veri yok elinizde değil mi?

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Yok, yok. Yani benim gördüğüm, inanın, ben de yönetici olmama rağmen alana çok fazla inerim. Orada gerçek yaşamla ilgili birebir sohbet etme, araştırma... Kilis'te yüzde 90'ını kadın alır, erkek eğer çok ciddi anlamda elinde güç varsa kadından söke söke alır, kadın verdiği için de değildir.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Anladım. Orada, emziren 2, 3, 5 aylık çocukların bile babalara verildiğini gördük.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 11

BAŞKAN – Oradaki örfi durum babanın alması gerektiğiyle ilgili, “Adam değil misin, çocuğuna bakamıyor musun?” diye bir mahalle baskısından dolayı baba almak zorunda hiss ediyor, annenin tarafı, kadının tarafı da “Ya, babanın çocuğu, baksın o çocuğuna, madem boşanıp geliyorsun, gel.” diye orada toplumsal bir durumdan bahsedildi.

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Burada da kısmen var ama şöyle bir şey: “Babasından ne hayır gördük de çocuklarından olacak.” diye fakat kadınlar o aileyi bastırabiliyor, belki evlilikte bastıramıyor ama boşanmada “Ailem istemese de ben aldım çocuğumu.” diyen kadın çok fazla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Nimet Hanım.

Şimdi, Jandarmayı dinleyeceğiz.

Buyurunuz.

ÇOCUK VE KADIN İŞLEM ASTSUBAYI YASEMİN ÖZEREN – Müsaade ederseniz, mevzuat ve uygulama kısmını geçip direkt sayısal verilerden devam edeyim.

Kadın ve Çocuk İşlem Astsubaylığı İl Jandarma Komutanlığı bünyesinde 30 Haziran 2015 tarihinde teşkil edilmiştir. İl Jandarma Komutanlığı sorumluluk bölgesinde 2014 yılında 30, 2015 yılında ise 21 aile içi şiddet olayı meydana gelmiş olup meydana gelen olay sayıları bir önceki yıllara mukayese edildiğinde 2015 yılı olay sayılarında yüzde 30 azalma meydana gelmiştir. Meydana gelen aile içi şiddet olaylarında 2014 yılında 33, 2015 yılında ise 25 olmak üzere, toplam 58 kadın mağdur olmuş olup mağdur sayılarının son iki yıllara mukayese edildiğinde 2014 yılında yüzde 24 azalma meydana gelmiştir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Allah nazardan saklasın.

BAŞKAN – Bir önceki ekrana tekrar gelebilir misiniz? Mart ayına kadar değil mi bu?

JANDARMA ÇAVUŞ SELÇUK TAŞ - Bu, 2014 ile 2015.

BAŞKAN – Tekrar ekranda tutar mısınız onu.

Devam edin hızlı bir şekilde.

ÇOCUK VE KADIN İŞLEM ASTSUBAYI YASEMİN ÖZEREN – 6284 sayılı Kanun kapsamında 2014-2015 yılları arasında 20 koruyucu ve önleyici tedbir kararı verilmiş olup hâlen bir şahıs hakkında tedbir kararı devam etmektedir.

İl Jandarma Komutanlığınca aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi maksadıyla 2014-2015 yılları arasında icra edilen faaliyetlerde 149 rütbeli personele hizmet içi eğitim verilmiş, 395 erbaş ve er, 294 vatandaş olmak üzere toplam 838 şahıs bilgilendirilmiştir.

Emniyet ve asayişin sağlanmasında en önemli görev suçun oluşmasını önlemektir. Bir sorunun çözümünde toplumsal bilinçlenme büyük önem arz etmektedir. Jandarma teşkilatı olarak sorunun bir insan hakkı çerçevesinde değerlendirilmesine ve şiddetin daha doğmadan önlenmesi için gereken tedbirlerin alınmasına devam edilecektir.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Elimizde bir yorum var mı bu sayının azalmasıyla ilgili.

ÇOCUK VE KADIN İŞLEM ASTSUBAYI YASEMİN ÖZEREN – Zaten bizim bölgemiz küçük bir bölge...

BAŞKAN – Sabah Valimiz ve Belediye Başkanımız da “Biz asayiş sorunu yaşamıyoruz, Suriyeliler dolayısıyla özellikle, kayda değer bir asayiş artışı yok.” dedi, aksine düşün var. Yani bunun sebebi ne? Çünkü Ankara’ya gittiğinizde, buradan batıya, farklı bir algı var, Suriyelilerin varlığı...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Nüfusu çok küçük olduğu için herkes birbirini tanıyor, bir şey mi olmuyor?

BAŞKAN – Yok, benzer ölçüklere farklı rakamlar var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Allah nazardan saklasın, gayet güzel bir durum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 12

ÇATOM SORUMLUSU NİMET TAŞ – Bence merhametle ilgili yani gerçekten, onların bir misafir olduğunu...

BAŞKAN – Şimdi, burada kırsal verilerini aldık, bir de polisin verilerini alalım, karşılaştıralım.

Buyurun efendim.

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY HANDAN TAŞÇI – Ben üç yıldır Kilis'teyim, Suriyeli misafirlerimizin ülkemize gelmesinden sonra emniyet ve asayişin bozulmaması ve emniyet ve asayişin sürekliliğindeki birinci etken; gerçekten tüm kamu kuruluşlarının Valilik başkanlığında tam bir koordine içerisinde çalışması. Eksiksiz bilgilendirme, bu devam ediyor hem Emniyet hem Jandarma hem de Sayın Valimizin hazırladığı programlar çerçevesinde ve çıkabileceği değerlendirilen sorunların önceden tespit edilip önleyici tedbir alınması, farkındalık yaratılması. Bu nedenlerden dolayı ilimizde iletişimin tam olarak kurulabildi gibi değerlendiriyorum. Özellikle, Jandarma bölgesinde Elbeyli konteyner kentimiz var, 25 bin civarında Suriyeli misafirimizi barındırdığımız ki dünya ölçeklerinde çok modern bir konteyner kent ve hiçbir asayiş durumu yaşamıyoruz, hiçbir sıkıntı yaşamıyoruz. Aynı şekilde, yine, Jandarma bölgemizde de 2.500 değişik miktarlarda yerleşmiş Suriyeli vatandaşımız var, bunlarla ilgili olarak da çok büyük bir asayiş sorunu yaşamıyoruz. Kilis ilinin geleneksel geçim kaynağı hâline gelmiş kaçakçılık suçlarına bulaşan birkaç Suriyeliden başka öyle aman aman ciddi bir asayiş sorunumuz yok.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Yarbayım, sağ olun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Haritada bir gösterir misiniz, bölgeniz neresi?

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY HANDAN TAŞÇI – Şehir bölgesi hariç hepsi Jandarmanın.

JANDARMA ÇAVUŞ SELÇUK TAŞ - Şurası Kilis merkez polis emniyet bölgesi, ilçe merkezleri emniyet bölgesi, geri kalan diğer bölüm tamamen Jandarmaya ait.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yüzde 90 neredeyse.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bir de Elbeyli orada nereye tekabül ediyor.

JANDARMA ÇAVUŞ SELÇUK TAŞ - Elbeyli şurası.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, Emniyet bilgi verecek herhâlde bize.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz az önce sorduğumuz soruyu bilebiliyor musunuz? Şöyle bir iddia da var, deniliyor ki: “Bu, evden uzaklaştırmayla ilgili kanun çıktıktan sonra tedbir kararı alınınca ailelerin boşanması daha kolaylaşıyor.” Acaba, bu 80 olayda hiç buna rastladınız mı?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Kısmen etkisi olabilir efendim, şöyle etkisi olabilir: Genele vurduğumuz zaman öyle bir etkisi yok, kısmen; faydası olduğu yerler de oluyor, olduğu dönemler de oluyor. Kısmen de şöyle etkisi oluyor: Ekonomik bağımsızlığı olmadığı için, özellikle erkeklerin; erkeği biz uzaklaştırıyoruz, altı ay eve gitmeyeceksin diye, erkek nerede kalacak? Ondan sonra kısmen bir etkisi oluyor ama genele vurduğumuz zaman yok etkisi.

BAŞKAN – Rakamları bir alalım, sizde neler var?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – 2013 yılında kadına karşı şiddet olayları 190'ken 2014'te 140'a düşmüş, 215'te 180, 2016'da da bu iki aylık dönemde 15 sayımız.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bu tedbir kararı konularının içinde çok hafif suç ile -şiddet olarak- çok ağır arasında nasıl bir yelpaze var? Mesela, “80 tane evden uzaklaştırma verildi.” dediniz ya, onun kaç hafif vaka?

BAŞKAN – O, onda olmaz, aile hâkiminde olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat : Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 13

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hâkimlerin karşısında şöyle bir şey oluyor: Tutulan raporlara göre mesela, çok hafif bir şeyde de evden uzaklaştırma veriliyor veya daha ağır bir olaydan sonra da veriliyor; bunlarla ilgili bir şey var mı?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Bizde yüzde yüzüne yakını hafif vakalar yani bizde olan olayların hiçbirinde büyük bir...

BAŞKAN – Peki, şunu sorayım, Urfa’da da aldık bu rakamı da: Kasten adam öldürmede 2013, 2014, 2015 kadın cinayet sayısı var mı?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Bizde yok efendim, bizim sıfır.

BAŞKAN – Kaç senedir sıfır?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Son üç dört yıldır sıfır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bizim Kilis’i her açıdan Türkiye’ye örnek göstermemiz lazım, maşallah.

BAŞKAN – Jandarmada da mı böyle?

KİLİS İL JANDARMA KOMUTAN YARDIMCISI VEKİLİ YARBAY H TAŞÇI – Efendim, son üç yıldır sıfır kadın cinayeti.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Allah nazardan korusun, hakikaten tebrik ediyorum sizi.

KİLİS SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRÜ MAHMUT KAÇARLAR – Başkanım, ben bir hikâye anlatmak istiyorum sorunuza olmuş bir vaka efendim. Otuz yıllık bir aile, kaynana ile gelin arasında bir çekişme var ve konuşmuyorlar, gün geliyor, kayınvalide ölüyor, evin beyi diyor ki hanımına: “Hadî, annemin cenazesine gidelim.” Hanım diyor ki: “Ben onunla konuşmuyorum, ben gitmem.” Tartışma çıkıyor, adam gidiyor, annesini defnediyor, defnettikten sonra her gün akrabalar kınamaya başlıyorlar adamı, “Bugün de gelinmez mi? Hiç mi sana saygısı yok?” şudur budur, adam şişiyor, geliyor kadına şiddet uyguluyor. Şiddet uygulayınca olay adliyeye intikal ediyor, adliyeye intikal eden olayda evden uzaklaştırma veriliyor. Evden uzaklaştırma sonucunda adam hâkime anlatıyor “Ya, ben nereye gideceğim? Otuz yıl çalıştım, işçiyim ben, bir ev sahibi oldum, gidecek başka bir yerim yok.” Hâkim diyor ki: “Bunu kadınına şiddet uygularken düşünseydin.” ve adam oradan çıkıyor, “Ya, ben şimdi evime gidemeyecek miyim?” “Evet, gidemeyeceksin.” O zaman, adam gidiyor avukata, boşanma davası açılıyor ve yuva yıkılıyor, sizin o dediğiniz şey.

BAŞKAN – Ama cinayetin hiç olmadığı bir yerde böyle münferit bir olay olur.

KİLİS SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRÜ MAHMUT KAÇARLAR – Normal Kilis şartlarında böyle bir şey olsa kadın küser, babasının evine gider, bir hafta sonra araya aracılar girer “Ya, ayıptır kızım, senin kocana saygın yok.” Kocaya giderler “Ya, ayıp değil mi, bu kadına nasıl sen el kaldırırsın?” falan, tekrar barıştırırlar, olay biter. Fakat, orada yuva yıkıldı Sayın Başkan.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Uzaklaştırmada ne kadar süre veriyor burada mahkemeler genelde?

KOMİSER YARDIMCISI MEHMET YILMAZ – Efendim, genellikle altı ay.

BAŞKAN – Veriyorlar mı o kadar?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bir de hafif vakalarda diyor.

BAŞKAN – Hafif vakalarda üç-altı ay... Aslında, hâkim bey burada olsaydı bu konuları konuşabilirdik ama...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Uygulamadaki en kötü çözüm hepsine altı ay...

BAŞKAN – Vakaya özgü koruma tedbiri verilmemesi işte, en büyük sıkıntı o.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Başkanım, Türk aile yapısını, sosyolojik yapımıza evden uzaklaştırma çok uymaz, uymuyor.

BAŞKAN – Hilmi Bey, siz o sığınma evlerindeki kadınları... Şimdi, bakın, burada cinayetler sıfır, Kilis’ten konuşmayın ne olur. Yani Kilis gibi değil, kadın terliğiyle sokağa atılıyor, kimliği dahi evde kalıyor, ben yasanın ruhunu bildiğim için söylüyorum. Kilis için belki bu olmayabilir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon : Ailenin Bütünlüğünün Korunması

Tarih : 22/02/2016 Saat :

Kayıt: AraştırmaKilis Stenograf : Uzman :

Sayfa: 14

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ben biliyorum ama başka bir şey var, ne o biliyor musunuz? Lütfen, ülkemizdeki kadın cinayetlerini araştıralım, dün ne kadardı, bu karar verildikten sonra yüzde ne kadar bir artış olmuş? Yani burada arı bir toplum gidip boşuyor ama başka yerde ve bugün Türkiye’de eğitim ortalaması devletin resmî rakamlarına göre, 15 yaşın üstünde yüzde 95 okuryazardır. Bunun yüzde 5’i kara cahildir, yüzde 7 okuma yazma biliyor, diploması yok, yüzde 21’i ilkokul mezunudur, yani yüzde 66’sı kara cahil ile ortaokul mezunu arasındadır aslında; resmî rakamlar. Dolayısıyla, burada cinayet olmuyorsa bu, aile büyüklerinin araya girmesindedir ama başka yerde araştırılması gereken bir konudur. Kadın cinayetleri kanun değişikliğimizden sonra artmıştır, buna bir dikkat etmekte yarar var.

BAŞKAN – Kilis ölçeği farklı, bakın, küçük şehir olması, herkesin birbirini iyi kötü tanıyor olması, birbiriyle hısım akraba olması ama öyle vakalar var ki yani göçle gidilen şehirlerde, özellikle büyük şehirlerde kadın terliğiyle sokakta kalıyor - şimdi, bunu tartışmalıyım, uzar bu konu- çocuklarıyla sokakta kalıyor ve o kadını bir yere almaktansa çoluk çocuğuyla çünkü çocuklar okula devam edecek, ertesi gün okul hayatları var, erkeği uzaklaştırmak en pratiği ama burada yanlış olan, uygulamada gördüğümüz bugüne kadar, koruma tedbir kararı o an için üç gün de verilebilir, on beş gün de verilebilir, altı ay maksimum sınır. Burada hafif vakalarda altı aya kadar veriliyorsa burada başka bir şey var, bunu tartışabiliriz, altı ay olmasını ama o an, olayın sıcaklığıyla verilmesi gereken bir karar. Hatta, atıyorum, kolluk gücüyle şiddet uygulayan kişi silahına da el konuluyor üç gün, beş gün, on gün, o silahı çekip kadına ya da aileye başka bir zarar vermesin diye. O uzun bir tartışma konusu, bunu önce kendi içimizde tartışırız.

Soru sormak isteyen arkadaşımız var mı ya da buradaki misafirlerimizden biz şunu ilave etmek istiyoruz diyen?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olunuz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Mesela, hafif vakaya altı ay verilmesi...

BAŞKAN – Evet, o da tartışılabilir, yalnız şu var: Tabii, geciktiğimiz için hâkim bey ayrılmış, kendisiyle telefonla da olsa en azından görüşüp yazılı rapor alalım çünkü bu soruların bir kısmının cevabı onlarda var, aile mahkemesi hâkimlerinde.

Teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.25